

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗАПОШЉАВАЊА ГРАДА БОРА ЗА ПЕРИОД ОД 2022. ДО 2023. ГОДИНЕ

I РЕЗИМЕ

У припреми ЛАПЗ-а су учествовали сви релевантни актери града Бора и то: представници Градске управе, Локални савет за запошљавање, Филијала Националне службе за запошљавање, Канцеларија за локални економски развој и други.

Град Бор има вишегодишње искуство у изради и реализацији локалних акционих планова запошљавања након чије евалуације су видљиви позитивни ефекти на запошљавање.

Локални акциони план запошљавања града Бора за период од 2022. до 2023. године представља документ јавне политике који се доноси на локалном нивоу ради остваривања општег и посебних циљева предвиђених Стратегијом запошљавања у Републици Србији за период од 2021. до 2026. године и Акционим планом за период од 2021. до 2023. године у Републици Србији.

Општи циљ Стратегије запошљавања у Републици Србији за период од 2021. до 2026. године се реализује кроз три посебна циља а њихова имплементација се остварује кроз конкретне мере и активности у оквиру акционих планова.

Општи циљ је успостављен стабилан и одрживи раст запослености заснован на знању и достојанственом раду, а као посебни циљеви утврђени су:

1. Остварен раст квалитетне запослености кроз међусекторске мере усмерене на унапређење понуде рада и тражње за радом;
2. Унапређен положај незапослених лица на тржишту рада;
3. Унапређен институционални оквир за политику запошљавања.

Локална самоуправа има улогу и одговорност да спроводи националну политику запошљавања и креира локалну политику запошљавања која треба да уважи карактеристике и специфичности локалног окружења, идентификује најосетљивије категорије незапослених и прецизира циљне групе за које креира посебне мере АПЗ у складу са Националном Стратегијом запошљавања, Националним акционим планом за запошљавање за период од 2021 до 2023. године, Законом о запошљавању и осигурању у случају незапослености, Законом о планском систему Републике Србије и локалним стратешким документима града Бора.

Реализација постављених приоритета ће се финансирати на следећи начин:

- Средствима из буџета града Бора у износу од 38.500.000,00 динара
- Средствима из буџета Републике суфинансирањем појединих мера предвиђених Акционим планом Републике Србије за период од 2021 до 2023. године.
- Средствима из буџета Републике кроз редовне јавне позиве НСЗ
- Додатним наменским средствима из буџета Града
- Донацијама и др.

У току спровођења ЛАПЗ-а вршиће се континуирано праћење реализације и према потреби предузимати одговарајуће мере да се ЛАПЗ успешно реализује. Очекивани резултати су: смањење незапослености, повећање запослености и јачање приватног сектора.

II РЕАЛИЗАЦИЈА ЛАПЗ ЗА 2021. ГОДИНУ

Локални план запошљавања за 2021. годину предвидео је 3 групе приоритета и то:

1. подстицање запошљавања активним мерама запошљавања и укључивање теже запошљивих лица
2. унапређење квалитета радне снаге и улагање у људски капитал и
3. унапређење институција запошљавања

Сагледавањем постигнутих ефеката, може се рећи да је ЛАПЗ за 2021. годину успешно реализован и да на његову реализацију није много утицала пандемија корона вируса. Посматрано по приоритетима то изгледа овако:

1. Подстицање запошљавања активним мерама запошљавања и укључивање теже запошљивих лица

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРИОРИТЕТНИХ МЕРА ЗА 2021.ГОДИНУ				
Мера/активност	Број лица	Носиоци активности	Извор финансирања	Износ средстава

1.Мере које је суфинансирала Република Србија				
1.1. Субвенција за самозапошљавање	13 лица	ЛСЗ,	Буџет града	1.743.891,00
		Филијала НСЗ	Буџет РС	1.526.109,00
2.Мере које је самостално финансирао град Бор				
2.1. Стручна пракса	33 лица	ЛСЗ, Филијала НСЗ	Буџет града	4.165.226,00
2.2 Самозапошљавање	4 лица		Буџет Града	1.000.000,00
2.3.Јавни радови	113 лица	ЛСЗ, Филијала НСЗ	Буџет града	12.311.406,00
УКУПНО;	163 лице	ЛСЗ, Филијала Бор	Буџет града	19.220.523,00
			Буџет РС	1.526.109,00
СВЕГА:				

- За самозапошљавање из градског буџета за 2021. годину је утрошено 2.743.891,00,00 динара. Део од 1.743.891,00 је суфинансиран из републичког буџета са још 1.526.109,00,00 динара и тако се самозапослило 13 лица. Преостали износ од 1.000.000,00 динара је Град самостално финансирао и тако се самозапослило још 4 лица.

- Из средстава републичког буџета субвенцију за самозапошљавање је добило 9 лица што износи 2.250.000,00 динара.

- Из средстава републичког буџета субвенцијом за отварање нових радних места упуслено је 26 лица (од чега 7 особа са инвалидитетом) што износи 5.480.000,00 динара.

- За јавне радове је из буџета Града издвојено 12.311.406,00 динара. Овим средствима је радно ангажовано 113 лица.

- Редовним јавним позивом НСЗ на јавним радовима је ангажовано 13 особа са инвалидитетом за које је утрошено 1.846.737,00 динара.

- У 2021. години град Бор је самостално финансирао стручну праксу незапослених лица. Из градског буџета је за те сврхе издвојено 4.165.226,00 динара. Филијала НСЗ је пружала стручну и техничку подршку. У меру је било укључено 33 лица.

- Стручна пракса је финансирана и кроз редовни јавни позив НСЗ из републичког буџета, а укључено је 17 лица из Бора.

- По редовном Јавном позиву је укључено 5 лица у програм стицања практичних знања.

- Из средстава републичког буџета преко НСЗ су финансирани и програми приправника у које је укључено 1 лице из Бора са средњим и 1 са високим нивоом квалификације.

- У 2021. години у Бору су реализоване и друге мере из програма НСЗ као што су: клуб за тражење посла, обуке за активно тражење посла, обуке за будуће предузетнике, програм менторинга, мотивационе обуке итд.

2. Унапређење квалитета радне снаге и улагање у људски капитал

Реализација функционалног основног образовања одраслих реализована је у ОШ „Вук Караџић“ обухватом 30 лица у 2021. години.

Уписна политике средњих школа усклађена је у великој мери са потребама послодаваца и развоја привреде. Посебно је настављен развој дуалног образовања.

Стручна пракса ученика и студената је реализована у складу са плановима и програмима образовања.

У школској 2020/21 стипендирано је укупно 44 стипендиста из средстава буџета града Бора (37 на основним студијама и 7 на мастер студијама).

Каријерно саветовање односно професионална оријентација одвијала се у основним школама кроз деловање посебних тимова. У средњим школама нарочито је била значајна активност у Техничкој школи, која је формирала посебан Каријерни центар. На Техничком факултету каријерно саветовање се одвијало преко заједничког Центра за каријерно саветовање на нивоу Београдског универзитета. У области професионалне оријентације деловала је и филијала Националне службе запошљавања у Бору, као и Канцеларије за младе града Бора.

Као посебан облик професионалне оријентације младих, град Бор је подржао одржавање 10 по реду фестивала природних и техничких наука у Бору, који је карактеристичан по масовном учешћу ученика и наставника свих образовних институција из Бора, као и низа стручних институција, јавних предузећа и установа града.

Ради идентификовања и подстицања младих талената из основних и средњих школа у Бору је наставио да делује Регионални центар за таленте.

У Бору је у 2019. формирана Регионална канцеларија инжењерске коморе за задатком да подстиче развој инжењерских знања.

При Техничкој школи Бор деловао је у 2021. Регионални центар за континуирано образовање одраслих.

3. Унапређење институција запошљавања

Градска управа Бор, Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места образовала је посебну Канцеларију за локални економски развој која се бави израдом стратешких докумената у сарадњи са стручним лицима из одређених области, учествује у изради пројеката којима се подстиче економски развој, сарађује са јавним предузећима и установама у циљу израде пројеката, сарађује са невладиним организацијама. Канцеларија је обављала стручне и административне послове за потребе Локалног савета за запошљавање Града Бора.

Подршку активностима у локалној заједници дала је филијала Националне службе за запошљавање Бор, што је допринело успешној припреми и реализацији ЛАПЗ за 2021. годину. Филијала је спровела меру самозапошљавања, јавних радова и стручне праксе које се финансирају средствима града Бора.

Локални савет запошљавања града Бор (ЛСЗ) је у 2021. години одржао 8 седница на којима је припремао ЛАПЗ, доносио и пратио реализацију спровођења активних мера политике запошљавања утврђених у ЛАПЗ за 2021. годину.

У локалној заједници града Бора делује Бизнис инкубатор центар који већ годинама послује пуним капацитетом. Свих 10 места у Бизнис инкубатор центру су тренутно попуњена.

Бизнис инкубатор центар има мањак просторног капацитета, односно мањак локала за издавање, а присутна је велика потражња. Једна од активности Бизнис инкубатор центра је и пројекат Технолошког инкубатора и Старт ап центра у Бору као вид подршке развоју сектора МСП и научно истраживачким институцијама у региону.

Канцеларија за младе града Бора активно је укључена у програм професионалне оријентације и каријерног вођења и саветовања младих, као и у праћење дела Локалног плана за младе који се односи на запошљавање младих.

III СТРАТЕШКА ДОКУМЕНТА ГРАДА БОРА О ПОЛИТИЦИ ЗАПОШЉАВАЊА

Полазећи од значаја решавања проблема незапослености и већег запошљавања у Бору, у важећим стратешким документима Града Бора донетих у протеклом периоду изричито је наглашен приоритет повећања запослености, а тиме и решавања низа других развојних и социјалних проблема. Напомињемо да је у току израда Плана развоја града Бора за период 2021-2028. године, у складу са Законом о планском систему Републике Србије, који ће обухватити и проблематику запошљавања.

Крајем 2018. усвојен је нови Стратешки план за социјалну политику града Бора за период 2019-2023. године који је изричито нагласио приоритет повећања запослености у функцији унапређења квалитета живота грађана и развоја локалне заједнице. Стратешки план је дефинисао више оперативних циљева ради реализације утврђеног приоритета повећања запослености са низом конкретних међуциљева и активности:

- Повећана запошљивост младих, старијих, жена, ОСИ, Рома, избеглица и ИРЛ лица, повратника реадмисијом, становника са села, као и осталих незапослених из рањивих група као и из групе дуготрајно незапослених
- Повезивање образовања и запошљавања
- Унапређење рада Локалног савета за запошљавање
- Развој услуга филијале НСЗ према специфичним потребама града/локалне заједнице.

Град Бор има Локални акциони план за младе за период 2018-2022. године у коме су сагледани актуелни проблеми запошљавања и утврђени приоритетни правци и мере за решавање незапослености младих.

Локални акциони план за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Граду Бору за период 2021-2023. године представља основ за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Граду Бору за наведени период који дефинише правце деловања, и конкретне мере и активности којима се настоји побољшати садашњи положај припадника ромске заједнице, уз јасне механизме помоћу којих се може пратити остваривање дефинисаних циљева. План има пет кључних области релевантних за социјално укључивање ромске националне мањине и у оквиру њих је дефинисано 5 посебних циљева од којих је један Унапређење нивоа запошљивости, могућности за запошљавање и економског оснаживање Рома и Ромкиња.

Локални план запошљавања за 2022. годину конкретизује и разрађује циљеве и приоритете из наведених докумената, као и циљеве и приоритете Националне стратегије запошљавања полазећи од анализе стања на основу реалних података, и могућности економског и друштвеног развоја града и шире заједнице.

За реализацију циљева и мера предвиђених Локалним акционом планом запошљавања средства за подстицај запошљавања обезбеђују се у буџету Града Бора а за други део конкурисаће се за средства републичког буџета.

Локални акциони план за родну равноправност града Бора за период 2021-2024. године ствара основу за успостављање једнаких могућности за жене, мушкарце и особе другачијих родних идентитета да допринесу културном, политичком, економском и социјалном напретку, као и да имају једнаке могућности да уживају све користи и добробити од напретка једне заједнице

IV АНАЛИЗА ЛОКАЛНЕ СИТУАЦИЈЕ И ТРЕНДОВА

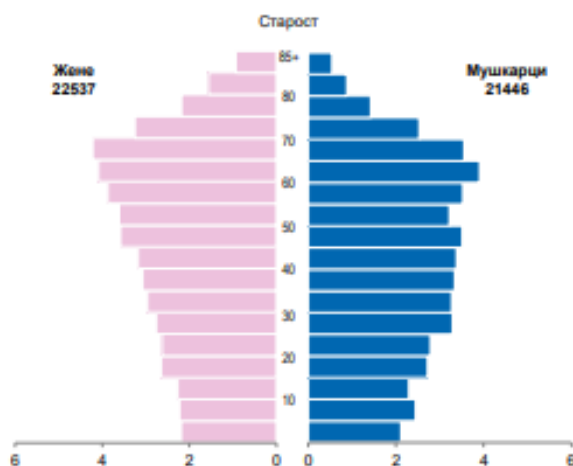
1. Демографски подаци

За Републику Србију је карактеристичан дугогодишњи негативан тренд природног прираштаја, интензивно демографско старење и висока просечна старост становништва. Према класификацији Уједињених Нација у стадијуму демографске старости се налазе све популације код којих је удео лица старијих од 65 година преко 7%. Пројекције Републичког завода за статистику које су урађене за период 2011-2041 године, показују да ће се процес демографског старења наставити. Треба узети у обзир и све већи одлазак младих образованих људи из земље.

Према подацима Републичког завода за статистику Србије из 2020. године, у Бору живи 43.983 становника подељених у 14 насеља на површини од 856 км квадратних. Од тог броја становника 22.537 чине жене, а 21.446 су

мушкарци. Густина насељености износи 51 становник по км² а просечна старост становника је 44 године. Стопа живорођених је 7, стопа умрлих је 20, стопа негативног природног прираштаја је -12 што је више за 4 од негативног просека Републике Србије који износи -8. Просечан број чланова домаћинства је 2,84 а то је за 0,04 % мање од републичког просека (2,88).

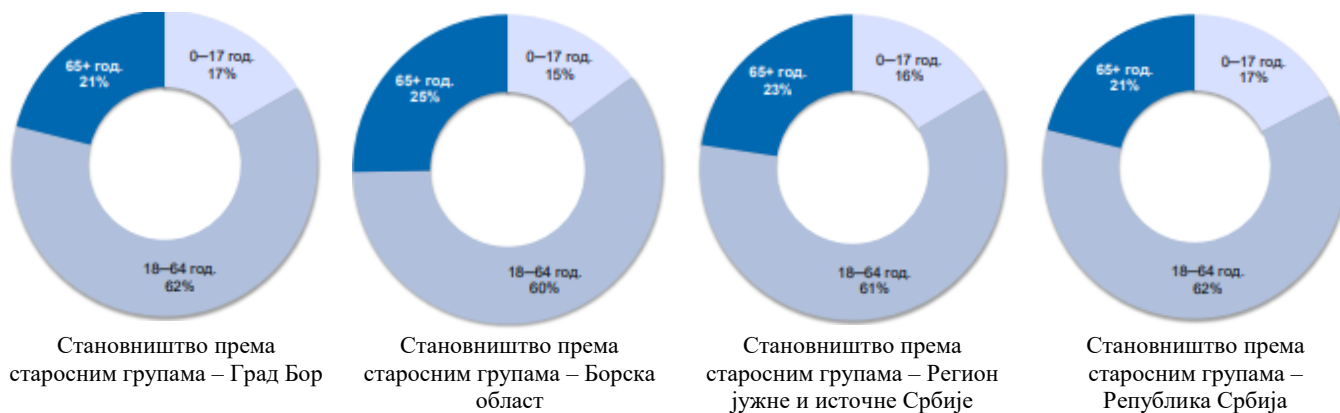
Становништво по петогодишњима и полу, 2020. (%)

Извор: Витална статистика, РС

По годинама старости у укупном броју становника преовлађује старосна група од 18 до 64 године која износи 62% од укупног броја становника или 27.270 лица. То је на нивоу републичког просека, за 1 проценат изнад просека региона Јужне и Источне Србије и за 2 изнад просека за борску област. Старосна група од 65 година па навише заузима 21% од укупног становништва тј. 9.236 становника и у рангу је са просеком Републике, за 2 процента мања од просека Региона јужне и источне Србије и за 4 процента мање од борске области. Најмањи део заузимају најмлађи, старосна група од 0 до 17 година и то укупно 17 процената или 7.477 лица што је на нивоу републичког просека и за 2 процента мање од просека Региона јужне и источне Србије а за 4 процента мање од просека борске области.

Становништво према старосним групама: 2020. година

За израду локалног акционог плана запошљавања посебно су важни подаци о расположивом радном контингенту становништва старости од 15 до 64 године. У Бору ова категорија заузима 65,37 % од укупног броја становника тј. 28.752 лица. Ради поређења, републички просек износи 64,62 %, просек Региона Јужне и Источне Србије 64,10 а борске области 62,80%.

1. Анализа стања запослености и незапослености у Бору

1. Познати статистички подаци о запослености у Бору односе се на годишњи просек за 2020.годину. Годишњи просек запослених био је 12.962 лица, од чега је 11.195 лица запослено у правним лицима - привредна друштва, предузећа и установе, 1.675 лица су предузетници и лица која раде код њих и 92 лица су регистровани пољопривредници.

Према подацима Републичког завода за статистику, у 2020.години у Бору је активно 490 привредних друштава и 1.170 предузетника.

Упоредни преглед броја запослених лица по секторима и према општини рада, према подацима Републичког завода за статистику, био је следећи:

I

2017. 2018. 2019. 2020.

1. Рударство	2.015	1.976	2.468	2.720
2. Прерађивачка индустрија	2.366	2.452	2.334	2.277
4. Трговина и поправка моторних возила	1.382	1.333	1.216	1.271
3. Здравствена и социјална заштита	1.055	1.053	1.051	1.058
5. Образовање	975	965	956	942
6. Државна управа и обавезно соц.осиг.	774	770	762	750
7. Саобраћај и складиштење	766	752	603	559
8. Стручне, научне и техничке делатности	452	526	535	571
9. Грађевинарство	439	527	482	562
10. Снабдевање водом, управљ.отп.водама	341	320	412	405
11. Услуге смештаја и исхране	280	319	339	381
12. Административне и помоћне усл. дел.	314	317	310	328
13. Снабдевање електр. енергијом, гасом и паром	374	359	265	256
14. Уметност, забава и рекреација	249	250	235	251
15. Остале услужне делатности	166	172	165	181
16. Информисање и комуникације	129	126	142	138
17. Финансијске делатности	160	142	136	134
18. Пољопривреда, шумарство и рибарство	60	67	56	58
19. Пословање некретностима	25	31	30	31

Укупно: I

12.321 12.457 12.497 12.870

Од тога:

- запослени у правним лицима	10.820	10.830	10.808	11.195
- предузетници и запослени код њих	1.501	1.627	1.689	1.675

II Регистровани пољопривредници

129 112 101 92

III Укупно I + II

12.450 12.569 12.598 12.962

У погледу запослености, као и претходних година, доминирају два производна сектора: рударство и прерађивачка индустрија, с тим што је у рударству повећана запосленост за 10% за годину дана док је у прерађивачкој индустрији дошло до благог смањења броја запослених. Очигледно је да ће се тренд пораста запослености у овом сектору и даље наставити због интензивирања рударења, отварања нових рудника и повећања производње постојећег.

Одмах иза ових сектора по броју запослених је сектор за трговину и поправку моторних возила у коме је после дужег периода дошло до повећања запослености.

У друштвеним делатностима највише упуслених лица је традиционално у сектору здравствене и социјалне заштите у коме се примећује мањи пораст запослености а с обзиром на актуелну епидемиолошку ситуацију и пандемију вирусом короне, очекивано је да ће број запослених у овом сектору надале бити у порасту због нараслих потреба.

Следе по броју запослених у 2021.години сектор за образовање и сектор државне управе и обавезног социјалног осигурања и у оба је дошло до благог пада броја запослених.

До значајног повећања запослености је дошло у сектору за стручне, научне и техничке делатности (за скоро 7%) и у грађевинарству (за чак 16,5%), што је све у уској вези са порастом активности у рударству. Из истог разлога и због прилива радне снаге са стране дошло је и до знатног повећања у сектору за услуге смештаја и исхране(12,4%) и осталих услужних делатности (9,6%).До повећања запослености је дошло и у сектору за уметност, забаву и рекреацију.

До смањења запослености је дошло нарочито у сектору за саобраћај и складиштење (7,3%) сектору за снабдевање електричном енергијом, гасом и паром итд.

Константно смањивање регистрованих пољопривредника се наставило и у 2020. години када је дошло до смањења од 101 на 92 што је у односу на претходну годину за 9%.

Треба истаћи, да од укупно запослених у Бору, предузетници упошљавају тек 12,92 % радне снаге док је нпр. тај показатељ на нивоу Републике Србије 17,38% а у оквиру борске области, у Неготину проценат износи 23,65%, у Кладову 19,40% а у Мајданпеку 15,78%. У односу на 2019. годину дошло је до смањења за 0,48 %.

Републички завод за статистику објављује податке о регистрованој запослености према Централном регистру обавезног социјалног осигурања(ЦРОСО). Развијена је методологија заснована на комбиновању података ЦРОСО и Статистичког пословног регистра(СПР). Преласком на овакав извор података проширује се обухват броја запослених тако да се под појмом запослени подразумевају лица која имају формално правни уговор о запослењу, односно заснован радни однос са послодавцем на одређено или неодређено време; лица која раде ван радног односа, на основу уговора о делу или на основу уговора о привременим и повременим пословима; лица која обављају самосталне делатности или су оснивачи привредних друштава или предузетничких радњи и лица која обављају пољопривредне делатности а налазе се у евиденцији Централног регистра обавезног социјалног осигурања.

2. Проблем незапослености и поред позитивног тренда смањења и даље је присутан.

Статистички подаци Националне службе за запошљавање на крају месеца новембра 2021. године, показују да у Бору има 3.547 незапослених лица што је у односу на исти месец претходне године када је број незапослених био 4.018 лица, смањење од 13,3%, али је и даље висок степен незапослености у односу на укупан број радно способног становништва.

Од укупно незапослених, 68% су жене или 2.412 особа.Тренд повећања процентуалног учешћа жена у укупном броју незапослених у Бору се наставља тако да је 2021. године тај проценат у односу на исти месец прошле године када је био 62,7% повећан за 5,3%.То се може тумачити тако да се за повећано рударење и повезане активности више траже мушкарци.

У старосној структури највећи удео имају они незапослени који су стари између 30 и 50 година којих има 1.599 тј. 45,1% и њихово процентуално учешће се није значајно променило (смањење за око 1%). Следе старији од 50 до 65 година којих има 1.069 или 30,14 % и њихов број се процентуално повећао за 3,5%.Најмање има млађих од 30 година који чине 24,8%. Има их 879 лица и у односу на прошлу годину код њих је настала највећа промена јер им се број смањно за 16,5%.

Ово се, може сматрати као последица запошљавања у рударству претежно младих лица.

Структура незапослених лица по старосним групама

У структури незапослених према степену стручне спреме, преовлађују лица са квалификацијама од III до V степена стручне спреме којих има укупно 1.786 или 50,35%. По бројности на другом месту су лица са најнижим квалификацијама, тј. са I и II степеном којих на евиденцији НСЗ има 1.400 што је 39,47% од укупног броја незапослених; затим следе незапослени са VI –VIII степеном стручне спреме којих укупно има 10,18% односно 361 лице.

Посматрајући процентуално учешће у односу на претходну годину, дошло је до повећања учешћа за око 3% код неквалификованих лица, смањења учешћа образованих лица (VI-VIII степен) мало преко 2% док су код лица са III-V степеном стручности процентуално врло мале промене наниже а у бројкама дошло је до смањења за око 200 лица.

Структура незапослених по степену стручне спреме

Посебан проблем у структури незапослених су тзв. дугорочно незапослени у које спадају они који на евиденцији незапослених чекају дуже од годину дана. Дугорочна незапосленост доводи до застаревања знања па се самим тим вероватноћа да они нађу посао стално смањује.

Према подацима из новембра 2021.године у укупном броју незапослених, дугорочно незапослених лица има 2.301 тј. 64,87% од укупног броја незапослених.

Међу дугорочно незапосленим лицима преовлађују жене. Има их 1.636 што у процентима износи 71,10%. Повећао се проценат у односу на претходну годину за 4,33.

У квалификационој структури, дугорочно незапослених лица без квалификација има 1.006 или 43,72%, са III,IV и V степеном стручне спреме 1.077 лица тј. 46,81%, са VI VII и VIII степеном 218 лица тј.9,47%. Процентуално је дошло је до повећања учешћа неквалификованих лица за 2,4%.Учешће лица са високом стручном спремом је смањено за 1,5% а са средњим квалификацијама за 0,9%.

Дугорочно незапослена лица – структура по стручној спреми

Из ових података се види да незапосленост највише угрожава жене, лица са средњом стручном спремом, лица без квалификација, лица од 30 до 50 година старости, младе до 30 година итд.

Међу незапосленима има 390 корисника новчане социјалне помоћи, 214 оба незапослена родитеља, 178 самохраних родитеља, 295 Рома, 182 особе које су биле технолошки вишак, 149 особа са инвалидитетом итд.

Пратећи проблем незапослености су: застаревање знања због дугог чекања на посао, ниска мотивисаност за запошљавање у другом занимању, ниска мотивисаност за запошљавање у нижем степену стручне спреме, слаба територијална покретљивост незапослених лица итд.

3. Анализа социо-економске ситуације

Проблем незапослености у Бору и даље је узрокован превасходно карактером привредне структуре града (капитално интензивна рударска и металуршка производња) уз истовремено релативно споро превазилажење моноструктурног карактера привреде односно активирање других привредних области као што су туризам, пољопривреда, прерада дрвета, рециклажна индустрија, производња неметала, различитих услуга, а посебно спор развој сектора МСП. Инвестиције су претежно усмерене на носеће привредне гране рударства и металургије док су недовољне у другим привредним областима, тзв. алтернативним привредним гранама.

И поред тога, последњих година започеле су неке активности у развоју алтернативних привредних грана, као што је туризам, прерађивачке и рециклажне индустрије, пољопривреде и др.

Донети су планови генералне регулације туристичких простора Брестовачка бања- Борско језеро, планина Стол и Црни врх, чиме су створени плански услови за веће инвестирање у развој туризма на овим просторима. Приводи се крају и израда Стратегија развоја туризма која ће усмерити даљи развој ове области. Донет је и план генералне регулације за насеље Бор у коме су дефинисани простори за развој индустрије и сектора трговине и различитих услуга.

Веома битан за развој привреде Града Бора је и пројекат завршетка индустријске зоне Бор, чији је предлагач Град Бор, а који се налази у ужем кругу пројеката за финансирање из средстава фондова ЕУ. Завршетком овог пројекта Град ће потенцијалним инвеститорима моћи да понуди инфраструктурно опремљен простор за изградњу објеката пословне намене, чиме се отварају нове могућности за развој привреде како Бора, тако и целог региона. Самим тим отварају се нове шансе за запошљавање. Планом генералне регулације градског насеља Бор предвиђен је простор за проширење индустријске зоне.

У намери да олакша пословање предузетницима и привредним друштвима Градска управа Бор у свом Услужном центру поседује Канцеларију за пријем докумената за регистрацију предузетника. У оквиру ове Канцеларије врши се пријем захтева и дају инструкције везане за регистрацију, гашење и остале промене које се тичу привредних друштава и предузетника а које су у надлежности АПР. У граду функционише Бизнис инкубатор центар са задатком да подстиче развој предузетништва који већ годинама има капацитете за подршку само 10 малих предузетника, што је апсолутно недовољно за потребе подстицаја развоју предузетништва и МСП.

У школској 2021/2022. години се стипендира 32 студента основних академских студија и 2 студента мастер академских студија.

Започете су и бројне активности на повезивању образовних институција и тржишта рада, посебно кроз развој дуалног образовања. Средње стручне школе уводе нове смерове на захтев привреде. У оквиру Техничке школе функционише Регионални центар за континуирано образовање одраслих, који је стекао значајно искуство кроз реализацију бројних програма краткотрајних стручних обука и преквалификација. У оквиру Предузећа за професионалну рехабилитацију и запошљавање ОСИ – ДОО ЛАК ЖИЦА БОР реализује се радно оспособљавање, рехабилитација и запошљавање ОСИ. Више од две деценије у Бору делује и Центар за талентоване и надарене ученике а више година уназад промовишу се природне и техничке науке кроз организацију фестивала наука и другог научних манифестација. Кроз вишегодишњу реализацију пројекта Министарства просвете, омладине и запошљавања и ГИЗ реализује се систем каријерног вођења и саветовања, односно професионалне оријентације у који су, поред НСЗ, укључене све основне школе, Канцеларија за младе као и средње школе и факултет, предузећа и јавне установе, НВО и друге институције.

Незапосленост је изузетно значајан проблем за Град Бор чијем решавању се и у наредним годинама мора прилазити још организованије, одлучније и одговорније уз ангажовање много већих сопствених ресурса као значајној допуни мера и средства који се усмеравају са националног нивоа.

Најзначајнији пројекти који треба да обезбеде повећање запослености и даље смањење незапослености у граду Бору а тиме и да допринесу бржем економском развоју и подизању животног стандарда становништва су:

1. **Пројекти отварања нових и проширења постојећих рудника (кроз улагања стране рударске компаније ЗиЈин из Кине) -** новог рудника бакра и злата Чукару Пеку, проширења површинског копа Велики Кривељ, отварање новог рудника Церово 2, припреме за отварања лежишта бакра Борска река.
2. **Пројекти даљег развоја производње и прераде бакра** и пратећих капацитета - почетак реконструкције и проширења топионице, изградња још једне фабрике сумпорне киселине, нове електролизе, новог погона за производњу техничког киселина и др.
3. **Пројекти развоја алтернативних привредних грана**, превасходно туризма, ИКТ индустрије, рециклажних индустрија, услуга, радно интензивних индустрија, пољопривреде, трговине и других области у којима је могуће отворити већи број нових радних места, посебно кроз **развој индустријске зоне и предузетништва ослобођеног на развој носеће привредне гране производње и прераде бакра, развој тзв. зелене економије, развој циркуларне економије и др.** Такође неопходно је наставити са решавањем имовинско-правних односа и активирањем до сада недовољно искоришћених просторних капацитета предузећа у стечају, изграђених објеката ван функције, недовољно коришћених објеката и др. (Центроисток, Капија Бора и др.).
4. **Пројекти реорганизације јавних предузећа и развоја јавно-приватног партнерства** кроз обједињавање постојећих јавних предузећа и развој нових комуналних и других услуга повезивањем са приватним капиталом и предузетницима.

5. **Пројекти континуираног развоја инфраструктуре** - реконструкције и изградње локалних путева и градских саобраћајница, водовodne и канализационе мреже, пројекта побољшања енергетске ефикасности кроз развој зеленог зградарства, реконструкцију и изградњу топлана и топловодне мреже, изградњу ветропарка и др.

6. **Пројекти јачања јавних служби** којима се унапређује обим и квалитет услуга у областима здравства, образовања (школског и предшколског), социјалне заштите и сл.

7. **Пројекти развоја науке - активирање научног потенцијала Института за рударство и металургију и Техничког факултета**, као и знања и искуства значајне концентрације инжењерског кадра и других стручњака у Бору, који треба да дају већи допринос како привредном тако и укупном развоју града.

8. **Пројекат Технолошког инкубатора у Бору** који ће бити усмерен пре свега на металски сектор а који ће представљати, осим локације за подршку пословне инкубације и место за трансфер знања и нових технологија за цео регион источне Србије. Управљаће протоком знања и технологија између факултета, института, компанија, тржишта а све уз подршку заинтересованих локалних самоуправа из региона, привреде, организација за подршку развоју и државних институција.

9. Израда пројектно техничке документације за **регионални инвестициони СТАРТ АП центар** у оквиру Бизнис инкубатор центра Бора планирана је буџетом за 2022. годину.

10. **Пројекти даље реформе свих нивоа образовања, посебно увођењем нових области дуалног образовања у средње школа али и на факултету**, који треба да омогуће тешње повезивање са потребама тржишта рада. Посебно је важно што пре започети са образовањем и обуком стручних кадрова потребних за развој рударства и металургије, као и алтернативних привредних грана, како њихов развој не би успорио недостатак квалификоване радне снаге.

11. **Пројекат даље децентрализације решавања проблема незапослености** који треба да омогући веће учешће локалне заједнице његовом решавању прилагођено специфичностима, потребама и могућностима града Бора, уз истовремено повезивање са суседним локалним самоуправама. Такође **унапређење рада филијале Националне службе запошљавања** кроз њену децентрализацију и прилагођавање активности локалним потребама.

12. Реализација пројекта **Развојна подршка за обуку, самозапошљавање и ново запошљавање теже запошљивих група** - који има за циљ повећање нивоа запошљивости, могућности запошљавања и економског оснаживања Рома, Ромкиња, Влахa, старијих од 50 година, особа са инвалидитетом, повратника и других теже запошљивих група у Граду Бору.

13. **Пројекти од значаја за рурални развој** – реализација годишњих Програма развоја пољопривреде.

V Општи и посебни циљеви и мере за њихову реализацију у 2022. и 2023. години

Град Бор је, у складу са Стратегијом и Акционим планом за спровођење Стратегије запошљавања у Републици Србији за период од 2021. до 2026. године и својим планским документима, дефинисао као основни циљ СТАБИЛАН И ОДРЖИВ РАСТ ЗАПОСЛЕНОСТИ са нагласком на имплементацију. Имплементационе мере су усмерене да обезбеде повећању запошљивост кроз бољу организованост и повезаност заједничким програмима свих постојећих институција које делују на подручју запошљавања и такође су у функцији остваривања циљева Националне Стратегије запошљавања.

УТВРЂЕНИ СУ СЛЕДЕЋИ ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ :

1. ПОРАСТ ЗАПОСЛЕНОСТИ КРОЗ АКТИВНЕ МЕРЕ ЗАПОШЉАВАЊА
2. УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА РАДНЕ СНАГЕ И
3. УНАПРЕЂЕЊЕ ИНСТИТУЦИЈА ЗАПОШЉАВАЊА

У 2021. и 2022. години планирано је учешће СРЕДСТАВА ИЗ РЕПУБЛИЧКОГ БУЏЕТА КРОЗ СУФИНАНСИРАЊЕ СУБВЕНЦИЈЕ ЗА САМОЗАПОШЉАВАЊЕ .

ПРИОРИТЕТ ПРИ УКЉУЧИВАЊУ У МЕРЕ АКТИВНЕ ПОЛИТИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА ИМАЈУ КАТЕГОРИЈЕ ТЕЖЕ ЗАПОШЉИВИХ ЛИЦА. То су незапослени који због здравственог стања, **НЕДОВОЉНОГ ИЛИ НЕОДГОВАРАЈУЋЕГ** образовања, социодемографских карактеристика, регионалне или професионалне неусклађености понуде и тражње на тржишту рада, или других објективних околности теже налази запошлење и обухватају лица из следећих категорија:

- ЛИЦА БЕЗ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА;
- ЛИЦА БЕЗ ЗАВРШЕНЕ СРЕДЊЕ ШКОЛЕ;
- ЛИЦА СТАРОСТИ 50 И ВИШЕ ГОДИНА;
- ДУГОРОЧНО НЕЗАПОСЛЕНА ЛИЦА КОЈА ПОСАО ТРАЖЕ ДУЖЕ ОД 12 МЕСЕЦИ, А ПОСЕБНО НЕЗАПОСЛЕНА ЛИЦА КОЈА ПОСАО ТРАЖЕ ДУЖЕ ОД 18 МЕСЕЦИ;

- ЖЕНЕ, ПОСЕБНО ДУГОРОЧНО НЕЗАПОСЛЕНЕ ЖЕНЕ;

- МЛАДИ ДО 30 ГОДИНА СТАРОСТИ, А ПОСЕБНО МЛАДЕ ЖЕНЕ, МЛАДИ БЕЗ ЗАВРШЕНЕ СРЕДЊЕ ШКОЛЕ, КАО И МЛАДИ БЕЗ РАДНОГ ИСКУСТВА;

- ОСОБЕ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ;
- РОМИ;
- КОРИСНИЦИ НОВЧАНЕ СОЦИЈАЛНЕ ПОМОЋИ;
- ЛИЦА У СТАТУСУ ВИШКА ЗАПОСЛЕНИХ.

ТАКОЂЕ, У МЕРЕ АКТИВНЕ ПОЛИТИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА УКЉУЧИВАЋЕ СЕ И НЕЗАПОСЛЕНА ЛИЦА ИЗ СЛЕДЕЋИХ ТЕЖЕ ЗАПОШЉИВИХ КАТЕГОРИЈА:

- МЛАДИ У ДОМСКОМ СМЕШТАЈУ, ХРАНИТЕЉСКИМ И СТАРАТЕЉСКИМ ПОРОДИЦАМА;
- ЖРТВЕ ПОРОДИЧНОГ НАСИЉА;
- ЖРТВЕ ТРГОВИНЕ ЉУДИМА;
- ИЗБЕГЛА И РАСЕЉЕНА ЛИЦА, ПОВРАТНИЦИ ПРЕМА СПОРАЗУМУ О РЕАДМИСИЈИ;
- САМОХРАНИ РОДИТЕЉИ;
- СУПРУЖНИЦИ ИЗ ПОРОДИЦЕ У КОЈОЈ СУ ОБА СУПРУЖНИКА НЕЗАПОСЛЕНА;

- РОДИТЕЉИ ДЕЦЕ СА СМЕТЊАМА У РАЗВОЈУ;
- становници руралних подручја
- БИВШИ ИЗВРШИОЦИ КРИВИЧНИХ ДЕЛА.

ПОСЕБАН ПРИОРИТЕТ ЗА УКЉУЧИВАЊЕ У МЕРЕ АКТИВНЕ ПОЛИТИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА ИМАЈУ ЛИЦА КОЈА СЕ СУОЧАВАЈУ СА ВИШЕ ФАКТОРА ОТЕЖАНЕ ЗАПОШЉИВОСТИ, ОДНОСНО, КОЈА ПРИПАДАЈУ У ДВЕ ИЛИ ВИШЕ НАВЕДЕНИХ КАТЕГОРИЈА.

ТАБЕЛА ЦИЉЕВА, МЕРА И АКТИВНОСТИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ЛАПЗ ГРАДА БОРА ЗА ПЕРИОД ОД 2022. ДО 2023.ГОДИНЕ			
Мера/активност	Исход/очекивани резултат	Носиоци активности	Извор финансирања
1.ПОРАСТ ЗАПОСЛЕНОСТИ КРОЗ АКТИВНЕ МЕРЕ ЗАПОШЉАВАЊА			
1.1. Подстицати запошљавање у МСП			
1.1.1.Подстицај самозапошљавању	Око 26 лица	ЛСЗ, Филијала НСЗ КЛЕР	Буџет града Буџет РС
1.1.2.Подстицај самозапошљавању	Око 7 лица	ЛСЗ, Филијала НСЗ КЛЕР НСЗ	Буџет града
1.1.3.Подстицај самозапошљавању	Квота НСЗ		Буџет РС
1.1.4.Субвенција послодавцима за нова радна места	Око 33 лица	ЛСЗ, Филијала НСЗ КЛЕР	Буџет Града
1.1.5.Субвенција послодавцима за нова радна места	Квота НСЗ	НСЗ	Буџет РС
1.2. Подстицати запошљавање младих			
1.2.1.Спровођење пакета услуга НСЗ за младе	По програму НСЗ	Филијала НСЗ, ЛСЗ, Канцеларија за младе	Буџет РС
1.2.2.Стручна пракса	Око 35 лица	Филијала НСЗ, ЛСЗ, КЛЕР	Буџет града
1.2.3.Стручна пракса	Квота НСЗ	НСЗ	Буџет РС
1.3. Остале активне мере			
1.3.1.Јавни радови	Око 136 лица	ЛСЗ НСЗ	Буџет града
1.3.2.Јавни радови	Квота НСЗ	НСЗ	Буџет РС
1.3.3. Субвенција запошљавања ОСИ	Квота НСЗ	Филијала НСЗ	Посебан буџетски фонд РС
1.3.4. Друге мере из програма НСЗ	Смањење броја незапослених	Филијала НСЗ	Буџет РС
2.УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА РАДНЕ СНАГЕ			
2.1. Повезивање образовања и тржишта рада			
2.1.1. Функционално основно образовање одраслих	По програму Министарства просвете	ОШ "Вук Караџић"	Министарство просвете Буџет града
2.1.2. Усаглашавање уписне политике средњих школа	Школовање за тражена занимања	Школска управа, Органи управе Града, ЛСЗ, послодавци	

2.1.3. Стручна пракса ученика и студената	Већа оспособљеност за рад у струци	Школе и послодавци	
2.1.4. Стипендирање студената	Помоћ при школовању студената са високом просечном оценом	Градска управа, ЛСЗ	Буџет града
2.1.5. Подстицај талентованим ученицима и студентима	По програму Министратва просвете	Регионални центар за таленте Бор, ЛСЗ	Буџет града Министарства просвете и омладине
2.1.6. Подршка образовним активностима НВО у функцији образовања и предузетничког оспособљавања	По одобреним пројектима	НВО	Буџет града, Одговарајућа министарства, Донатори
2.2. Каријерно саветовање и вођење - Професионална оријентација			
2.2.1. Реализација програма ПО и каталога услуга у основним школама	Урађени и реализовани програми ПО и Каталога услуга ПО у свим основним школама	Базичне основне школе	Министарство просвете, пројекат, Буџет града, Донатори
2.2.2. Развој ПО у средњим школама	Реализација програма ПО и Каталога услуга ПО у свим средњим школама	Средње школе и Канцеларија за младе, , ученичке организације	Министарство просвете, пројекат, Буџет града Донатори
2.2.3. Развој ПО на факултету	Реализација Каталога услуга ПО	Технички факултет, Канцеларија за младе, студентске организације и остале НВО	Министарство просвете, Београдски универзитет, Буџет града, Донатори
2.2.4.Развој ПО у НСЗ		НСЗ	Буџет РС
2.2.5. Фестивал природних и техничких наука и Ноћ истраживача	Подигнута мотивација ученика за области природних и техничких наука	Технички факултет, Техничка школа, ОШ 3. октобар, ДМИ Бор Остали организатори	Министарства Донаторска средства, град, средства организатора
2.3. Додатно образовање и обуке			
2.3.1. Континуирано образовање одраслих	Повећана могућност задржавања и налажења посла	Регионални центар за континуирано образовање одраслих . Техничка школа	НСЗ, послодавци, заинтересовани појединци
2.3.2. Обука за предузетништво	Боља информисаност и већа предзнања за успешнији почетак пословања	Филијала НСЗ, образовне и друге институције и НВО	Буџет РС, Буџет града, донације
3. УНАПРЕЂЕЊЕ ИНСТИТУЦИЈА ЗАПОШЉАВАЊА			
3.1. Јачање капацитета Филијале НСЗ	Децентрализован рад НСЗ, оспособљени стручњаци	Министарство за социјалну политику и запошљавање	Буџет РС, ИПА и друга донаторска средства
3.2 Унапређење рада Бизнис инкубатор центра кроз формирање регионалног инвестиционог СТАРТ АП центра у оквиру БИЦ	Унапређен рад Бизнис инкубатор центра	Органи Града, БИЦ, Удружење предузетника	Буџет града и друга донаторска средства
3.3. Технолошки инкубатор у Бору	Трансфер знања и нових технологија за источну Србију	БИЦ, Факултет, Институт, градска управа, привредни субјекти	Буџет града, донатори
3.4. Развој модела интегрисаних услуга запошљавања	Развијено партнерство, развијени модели	ЛСЗ, Филијала НСЗ, Центар за социјални рад, школе	Буџет РС, Буџет града
3.5. Уграђивање и повезивање политике запошљавања са другим политикама и	Предуслови за ефикаснију политику запошљавања	ЛСЗ, органи Града	Буџет града, ИПА и друге донације

документима, посебно са Планом развоја града чија израда је у току			
--	--	--	--

VI ФИНАНСИРАЊЕ АКТИВНИХ МЕРА

За реализацију овог плана потребна су средства у износу од 38.500.000,00 динара годишње.

На основу сагледавања и анализе прикупљених података, предложене су мере које ће се финансирати. Планиране су исте мере и једнаки износи за обе године. Из средстава по ЛАПЗ-у финансираће се следеће финансијске мере у 2022. и 2023. години:

1. Субвенција за samozapošljavanje – са намером да се ојача приватни сектор који у Бору знатно заостаје и у запошљавању учествује са 12,92% према подацима Републичког завода за статистику за 2020. годину. Мера је применљива за широки обухват незапослених лица која имају добре пословне идеје па је подједнако могу користити и жене, млади, лица са различитим квалификацијама и различите старосне доби.

Локални савет за запошљавање је одлучио да предложи улагање средстава у ову меру на следећи начин:

- 4.000.000,00 динара ће ићи на суфинансирање из републичког буџета

- 2.100.000,00 динара ће се утрошити за самостално финансирање где ће НСЗ пружати стручну и техничку подршку.

Средства ће се одобравати за оснивање радње, задруге или другог облика предузетништва као и за оснивање привредног друштва уколико оснивач заснива у њему радни однос, под условом да је лице на евиденцији НСЗ и да је завршило обуку за предузетништво код НСЗ или неке друге одговарајуће институције. Поред овог вида подстицаја предузетништва, очекује се и да шира друштвена заједница предузме и низ других мера како би ова мера дала очекиване резултате.

2. Јавни радови – мера која се добро показала свих претходних година. Ови радови су друштвено корисни за Град и доприносе решавању еколошких, инфраструктурних и социјалних проблема и у складу са пројектима одобраваће се ангажовање лица из свих категорија теже запошљивих а првенствено нискоквалификованих. У реализацији ове мере моћи ће да учествују послодавци који се финансирају из градског или републичког буџета и удружења особа са инвалидитетом.

За меру се не тражи учешће из републичког буџета. Град ће самостално финансирати меру а НСЗ-Филијала Бор ће пружити стручну и техничку подршку.

3. Програм стручне праксе - подразумева оспособљавање за самосталан рад. Програм је намењен незапосленим лицима са најмање средњим образовањем и реализује се без заснивања радног односа.

За меру се могу пријавити послодавци из државног и мешовитог сектора.

Град ће самостално финансирати ову меру а НСЗ ће пружити стручну и техничку подршку.

4. Субвенција за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих-подразумева финансијски подстицај у једнократном износу послодавцима из приватног сектора за запошљавање незапослених лица из једне или више категорија теже запошљивих. Има широки обухват јер се може применити на све категорије теже запошљивих а посебно ће бити значајна за запошљавање жена као једне од најугроженијих категорија.

ТАБЕЛА ФИНАНСИРАЊА ПРИОРИТЕТНИХ МЕРА ЗА 2022. и 2023. годину

Мера/активност	Исход/очекивани резултат	Носиоци активности	Извор финансирања	Износ средстава
1. Мере које ће суфинансирати и Република Србија				
1.1. Субвенција за samozapošljavanje	Око 26 лица ће регистровати делатност	ЛСЗ, Филијала НСЗ, КЛЕР	Буџет Града Буџет РС	4.000.000,00 + средства из буџета РС
2. Мере које ће самостално финансирати Град				
2.1. Јавни радови	Око 136 лица	ЛСЗ, Филијала НСЗ	Буџет Града	15.000.000,00
2.2. Стручна пракса	Око 35 лица	ЛСЗ, Филијала НСЗ	Буџет Града	7.500.000,00
2.3. Субвенција за samozapošljavanje	7 лица ће регистровати делатност	ЛСЗ, Филијала НСЗ	Буџет Града	2.100.000,00
2.4 Субвенција за запошљавање теже запошљивих лица	33 лица ће се запослити	ЛСЗ, Филијала НСЗ	Буџет Града	9.900.000,00

УКУПНО:	Око 237 лица			38.500.000,00 + Средства из буџета РС

Остале активне мере, активности у областима унапређења квалитета људских ресурса и унапређења институција запошљавања, финансираће се из средстава НСЗ, различитих ставки републичког буџета и буџета Града које се односе на образовање, социјалну заштиту, активности младих, рад органа и др., из средстава донација или припадају тзв. нефинансијским мерама и активностима.

VII Мониторинг и евалуација ЛАПЗ града Бора за период од 2022. до 2023.године

Локални акциони план запошљавања града Бора за 2022. и 2023.годину биће реализован непосредно кроз имплементацију његових мера и активности, као и преко посебних пројеката, мера и активности других сродних стратегија и планова. Реализацију Локалног акционог плана запошљавања града Бора пратиће континуирано Локални савет запошљавања, као стручно радно тело Скупштине града Бора, настојећи да остварује сарадњу са осталим сличним телима Града (Савет за социјалну политику, за младе, социјално-економски савет и др.) и укључујући у свој рад (састанке, радне групе, истраживања, иницијативе, анализе, активности..) зависно од теме и њиховог интересовања, и представнике свих других субјеката.

Циљ праћења и оцене успешности (мониторинг и евалуација) Локалног акционог плана је да се прикупљају подаци, прати и надгледа процес примене ради предлагања евентуалних измена у активностима на основу налаза и оцена.

Мониторинг (као систематски процес прикупљања података) спроводи се континуирано у 2022. и 2023. години. Евалуација (као анализа података и доношење оцене о успешности) вршиће се периодично - достављањем извештаја Локалном савету за запошљавање. Финална евалуација обавиће се на крају сваке године. Комплетна оцена реализације Локалног акционог плана запошљавања за период од 2022 до 2023. године биће дата у оквиру израде и доношења ЛАПЗ-а за период од 2024. до 2026.године.

Резултати спроведених активности и успешност у реализацији овог ЛАПЗ-а значајно ће утицати на израду Локалног акционог плана за период од 2024. до 2026. године а све у циљу реализације општег и посебних циљева утврђених Стратегијом запошљавања Републике Србије.

Локални акциони план запошљавања града Бора за период од 2022. до 2023. године објавити у “Службеном листу града Бора”.